

Drinkwatertarief daalt, maar de belasting stijgt

Belastingdruk op drinkwater naar 28%

Vewin verzamelt de tarieven van de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven in het jaarlijkse Tarievenoverzicht drinkwater. Onlangs kwam de editie 2018 uit. Meest opvallende conclusie: de belastingdruk op drinkwater, toch een eerste levensbehoefte voor alle Nederlanders, bedraagt dit jaar 28%. Volgend jaar loopt dit zelfs op naar 30% door de alsmaar oplopende precario en de aangekondigde verhoging van het btw-tarief op drinkwater.

Tarieven drinkwater huishoudens

	2017	2018			Verandering t.o.v. vorig jaar
	Totaal per m ³	Vastrecht	Variabel tarief	Totaal per m ³	
	€/m ³	€/jaar	€/m ³	€/m ³	
Waterbedrijf Groningen	1,14	48,81	0,63	1,15	0,2%
WMD Drinkwater	1,19	59,00	0,53	1,16	-2,6%
Vitens	1,11	43,00	0,57	1,03	-7,3%
PWN	1,80	48,77	1,24	1,76	-2,0%
Waternet	1,63	71,33	0,79	1,55	-4,9%
Dunea	1,67	59,21	1,00	1,63	-2,5%
Oasen	1,49	71,40	0,73	1,49	-0,1%
Evides Waterbedrijf	1,53	86,36	0,69	1,61	5,1%
Brabant Water	1,21	70,44	0,43	1,18	-2,6%
WML	1,61	82,17	0,69	1,56	-3,0%
Nederland ¹⁾	1,41	65,00	0,69	1,38	-1,9%

1) Inclusief precario.

Tabel 1: Drinkwatertarieven 2018 per distributiegebied.

Elk drinkwaterbedrijf stelt voor aanvang van een nieuw kalenderjaar een tarievenregeling op. De belangrijkste conclusie: de drinkwaterbedrijven slagen er de afgelopen jaren in voor een steeds lager tarief drinkwater te produceren, maar de belastingdruk op de prijs neemt toe.

Drinkwatertarief daalt

Tabel 1 toont de drinkwatertarieven – dat zijn de ‘kale’ leveringsprijzen, exclusief verbruiksbelastingen – in 2018 per distributiegebied. Voor de overzichtelijkheid zijn de deelgebieden met precario hieruit weggelaten. Het gemiddelde drinkwatertarief bedraagt in 2018 € 1,38 per m³ drinkwater (inclusief precario, exclusief Belasting op Leidingwater (BoL) en btw). Dit betekent een prijsdaling van 1,9% ten opzichte van 2017, toen het tarief € 1,41/m³ bedroeg.

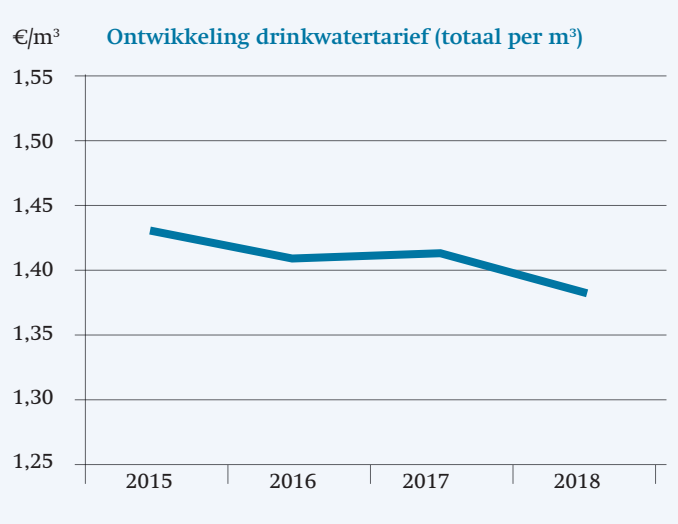
Het variabele tarief (€ 0,69/m³) bedraagt 50% van het totale tarief, het vastrecht 46,2% en precario 3,8%. In figuur 1 is de tariefontwikkeling sinds 2015 weergegeven. In vergelijking met 2015 is het drinkwatertarief in 2018 met 3,2% gedaald.

Provinciale grondwaterheffing

Provinciale grondwaterheffing is een kostprijsverhogende heffing die via het drinkwatertarief in rekening wordt gebracht bij de watergebruiker. Bij bedrijven die drinkwater uit grondwater vervaardigen, is deze inbegrepen in het variabele tarief. Het tarief varieert per provincie en bedraagt gemiddeld € 0,015 per m³ onttrokken grondwater. Verdeeld over de totale drinkwaterafzet in Nederland (inclusief water dat is gemaakt uit oppervlaktewater) bedraagt de provinciale grondwaterheffing € 0,011 per m³.

Precario

Een andere kostprijsverhogende belasting die via het drinkwatertarief in rekening wordt gebracht, is de precariobelasting. De drinkwaterbedrijven moeten deze belasting aan een aantal gemeenten afdragen als vergoeding voor het hebben van leidingen in de ge-

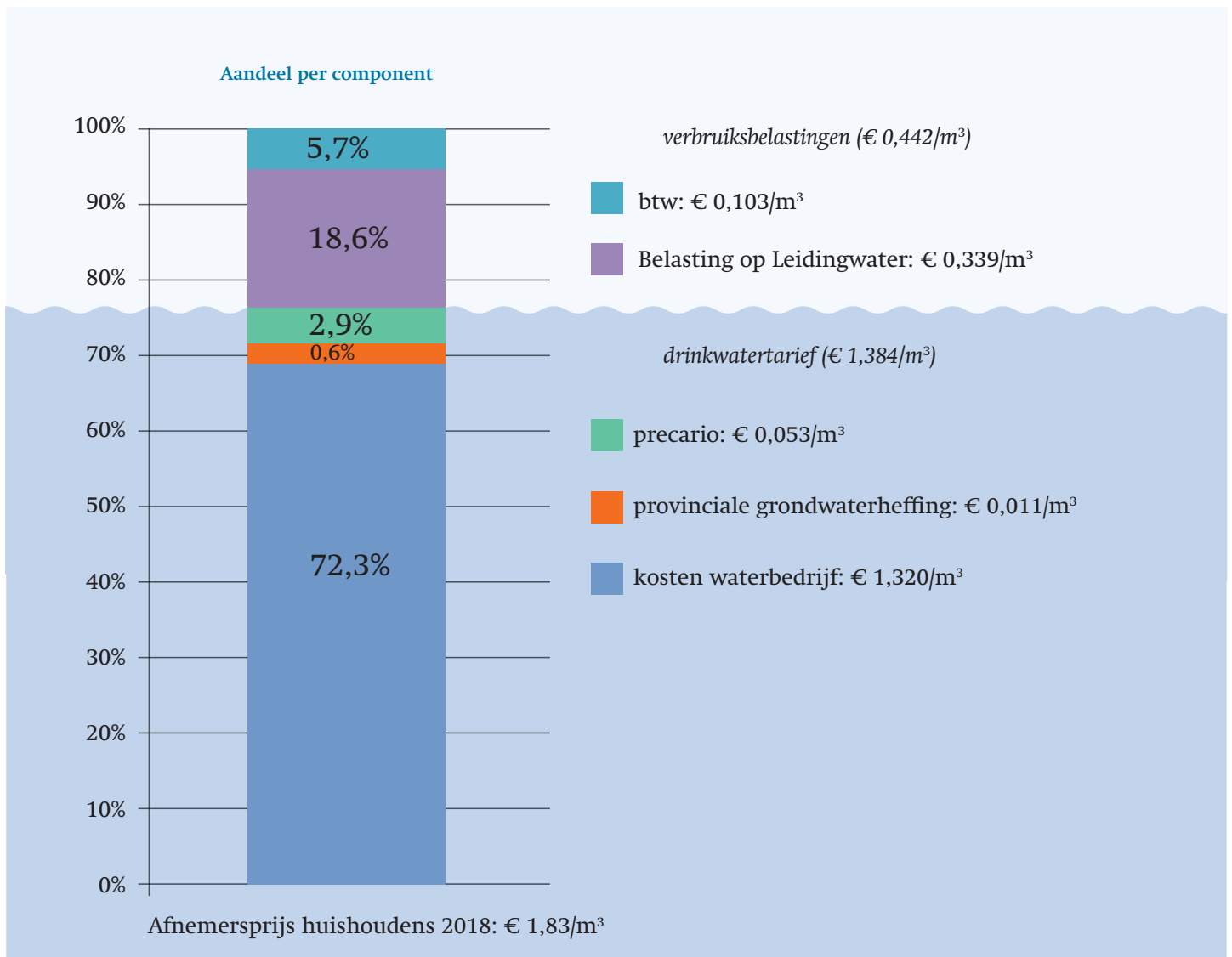

Figuur 1: Tarief drinkwater daalt structureel.

Berekening totaal drinkwatertarief per m³

In tabel 1 en figuur 1 is het totale drinkwatertarief per m³ weergegeven waarin zowel het variabel tarief als het vastrecht is meegenomen (exclusief verbruiksbelastingen). Bij de berekening van het totaal tarief per m³ is uitgegaan van een gemiddeld gezin met een bemeterde woning. Voor een gemiddeld gezin is uitgegaan van een drinkwatergebruik van 94,0 m³ per gezin per jaar in Nederland.

Dit gebruik is gebaseerd op een gemiddeld drinkwatergebruik van 43,5 m³ per persoon per jaar (Kantar/Vewin-onderzoek Watergebruik Thuis 2016) en een gemiddeld aantal van 2,16 personen per huishouden (CBS, cijfer 2017). De formule voor de berekening is: vastrecht / 94,0 + variabel tarief. Bij sectorgemiddelden is in de formule het vastrecht inclusief precario meegenomen.

Figuur 2: Kostprijs vs. belastingdruk.

meentelijke ondergrond. Dit wordt aan de klant doorberekend in de vorm van een extra, vast bedrag, naast het vastrecht.

Het aantal gemeenten dat precario heft, is gestegen van 64 in 2017 naar 74 in 2018. Precario levert voor de desbetreffende drinkwaterklanten een verhoging op van de drinkwaterfactuur van € 2,50 tot € 99. Verdeeld over alle huishoudens stijgt daardoor de belastingdruk van precario van € 4,03 per jaar in 2017 naar € 4,99 in 2018, ofwel van € 0,043 naar € 0,053 per m³ geleverd drinkwater. In 2017 is bij wet besloten dat vanaf 1 januari 2022 geen precario op drinkwaterleidingen meer mag worden geheven. Tot dan geldt een overgangstermijn waarin gemeenten de tarieven kunnen afbouwen, maar ook precario mogen blijven heffen.

Verbruiksbelastingen

Bovenop het drinkwatertarief brengt het rijk verbruiksbelastingen in rekening: Belasting op Leidingwater (BoL) en btw. De verbruiksbelastingen bedragen in 2018 in totaal € 0,44 per m³ drinkwater (figuur 2).

De BoL wordt op grond van de Wet belastingen op milieugrondslag sinds 2000 geheven over de eerste 300 m³ afgenomen leidingwater. Deze belasting steeg tussen 2000 en 2013 geleidelijk van € 0,129 naar € 0,165 per m³ en werd vervolgens in 2014 verdubbeld naar € 0,330 per m³. Sindsdien is de BoL verder toegenomen tot € 0,339 per m³ in 2018: dat is dus bijna 34 eurocent per 1.000 liter.

Belasting op belasting

Over drinkwater wordt het lage btw-tarief van 6% geheven. In 1999 is de btw tijdelijk verhoogd naar het toenmalige hoge tarief van 17,5%. Dit werd in 2000 weer ongedaan gemaakt, maar daar stond toen de introductie van de BoL tegenover. Btw moet worden berekend over de gehele drinkwaterfactuur en dus ook over de BoL. In 2017 heeft het nieuw aangetreden kabinet besloten de btw op drinkwater te verhogen van 6 naar 9%. Dat betekent een totale verhoging van € 50 miljoen per jaar (huishoudens en bedrijven samen). Voor een gemiddeld huishouden betekent dit een stijging van de jaarlijkse kosten van € 4,86.